

**Porozumienie
między burmistrzami**
dla zrównowazonej gospodarki
energetycznej na szczeblu lokalnym

www.eumayors.eu

POROZUMIENIE BURMISTRZÓW

MAJĄC NA UWADZE, że Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC) potwierdził, że zmiany klimatyczne są zjawiskiem realnym, które spowodowane jest w dużej mierze wykorzystywaniem energii na potrzeby ludzkiej działalności;

MAJĄC NA UWADZE, że 9 marca 2007 r. Unia Europejska przyjęła pakiet „Energia dla zmieniającego się świata”, zobowiązując się jednostronnie do ograniczenia swoich emisji dwutlenku węgla o 20% do roku 2020 w wyniku zwiększenia o 20% efektywności energetycznej i osiągnięcia 20-procentowego udziału energii ze źródeł odnawialnych w koszyku energetycznym;

MAJĄC NA UWADZE, że „Plan działania Unii Europejskiej na rzecz racjonalizacji zużycia energii: sposoby wykorzystania potencjału” wymaga zawarcia „Porozumienia między burmistrzami” jako działania pierwszoplanowego;

MAJĄC NA UWADZE, że Komitet Regionów podkreśla potrzebę połączenia sił lokalnych i regionalnych, ponieważ zarządzanie wieloszczeblowe jest efektywnym narzędziem zwiększania skuteczności działań podejmowanych w walce ze zmianami klimatycznymi, i w związku z tym zachęca regiony do zaangażowania się w porozumienie między burmistrzami;

MAJĄC NA UWADZE, fakt, że wyrażamy wolę zastosowania się do zaleceń zawartych w Karcie lipskiej na rzecz zrównowazonego rozwoju miast europejskich, dotyczącej konieczności poprawienia efektywności energetycznej;

MAJĄC NA UWADZE, zobowiązania z Aalborga, na których opiera się wiele podejmowanych aktualnie wysiłków na rzecz zrównowazonego rozwoju miast oraz procesów w ramach agendy lokalnej 21;

MAJĄC NA UWADZE, że władze lokalne i regionalne ponoszą wspólną odpowiedzialność z władzami krajowymi za walkę z globalnym ociepleniem oraz że odpowiedzialność ta musi być niezależna od zobowiązań innych podmiotów;

MAJĄC NA UWADZE, że miasta przyczyniają się bezpośrednio i pośrednio (poprzez produkty i usługi, z których korzystają ich obywatele) do ponad połowy emisji gazów cieplarnianych pochodzących z wykorzystania energii koniecznej na potrzeby ludzkiej działalności;

MAJĄC NA UWADZE, że wywiązanie się UE ze zobowiązania do ograniczenia emisji będzie możliwe jedynie pod warunkiem zaangażowania podmiotów lokalnych, obywateli i ich ugrupowań;

MAJĄC NA UWADZE, że konieczne jest, by władze lokalne i regionalne, jako jednostki administracyjne najbliższe obywatelom, inicjowały odpowiednie działania i świeciły przykładem;

MAJĄC NA UWADZE, że wiele działań – dotyczących zapotrzebowania na energię i odnawialnych źródeł energii – koniecznych, by zapobiec rozregulowaniu klimatu, leży w kompetencjach władz lokalnych bądź też ich realizacja nie byłaby możliwa bez poparcia politycznego ze strony tych władz;

MAJĄC NA UWADZE, że państwa członkowskie UE mogą wykorzystać skuteczne działania na szczeblu lokalnym, by wywiązać się ze swych zobowiązań w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych;

MAJĄC NA UWADZE, że władze lokalne i regionalne w całej Europie ograniczają emisje zanieczyszczeń powodujących globalne ocieplenie poprzez wprowadzanie programów efektywności energetycznej, obejmujących zrównoważoną mobilność w mieście oraz rozpowszechnianie wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych;

Porozumienie między burmistrzami

dla zrównoważonej gospodarki
energetycznej na szczeblu lokalnym

www.eumayors.eu

MY, BURMISTRZOWIE, ZOBOWIĄZUJEMY SIĘ:

wykroczyć poza cele wyznaczone dla UE do roku 2020 poprzez zmniejszenie emisji dwutlenku węgla w podlegających nam jednostkach terytorialnych o co najmniej 20% dzięki wdrożeniu planu działań na rzecz zrównoważonej energii w dziedzinach wchodzących w zakres naszych kompetencji; zobowiązanie takie oraz plan działań zostaną ratyfikowane w drodze odpowiednich procedur;

przygotować służącą za punkt odniesienia inwentaryzację emisji jako podstawę planu działań na rzecz zrównoważonej energii;

przedstawić plan działań na rzecz zrównoważonej energii w ciągu roku po oficjalnym przystąpieniu przez każdego z nas do niniejszego Porozumienia między burmistrzami;

przystosować struktury miejskie, w tym zapewnić wystarczające zasoby ludzkie, by podjąć niezbędne działania;

zmobilizować społeczeństwo obywatelskie na podlegających nam obszarach geograficznych do udziału w opracowaniu planu działań, określeniu strategii i środków koniecznych do wdrożenia i zrealizowania jego celów – każda jednostka terytorialna opracuje plan i prześle go do Sekretariatu Porozumienia w ciągu roku od przystąpienia do Porozumienia;

przedstawiać co najmniej raz na dwa lata sprawozdania z wdrażania służące ocenie, monitorowaniu i weryfikacji celów;

dzielić się swoimi doświadczeniami i fachową wiedzą z innymi jednostkami terytorialnymi;

organizować Dni Energii oraz Dni Porozumienia Miast we współpracy z Komisją Europejską i innymi zainteresowanymi stronami, co umożliwi obywatelom bezpośrednio skorzystanie z możliwości i czerpanie korzyści wynikających z bardziej racjonalnego wykorzystania energii, a także pozwoli na regularne informowanie lokalnych środków przekazu o postępach w realizacji planu działań;

aktywnie uczestniczyć w corocznej Konferencji Burmistrzów UE na rzecz Zrównoważonej Energii dla Europy;

rozpowszechniać przesłanie zawarte w Porozumieniu na właściwych forach, a zwłaszcza zachęcać innych burmistrzów do przystąpienia do Porozumienia;

uznać fakt, że nasze członkostwo w Porozumieniu ustaje – po pisemnym powiadomieniu przez Sekretariat Porozumienia – w wypadku gdy:

- i) nie przedstawiemy planu działań na rzecz zrównoważonej energii w ciągu roku po przystąpieniu do Porozumienia,
- ii) nie spełnimy ogólnego celu zmniejszenia emisji dwutlenku węgla wyznaczonego w planie działania z uwagi na całkowite niewdrożenie bądź niedostateczne wdrożenie planu,
- iii) nie przedstawiemy sprawozdania w ciągu dwóch kolejnych okresów sprawozdawczych.

MY, BURMISTRZOWIE, POPIERAMY:

decyzję Komisji Europejskiej o ustanowieniu i finansowaniu struktury służącej technicznemu wsparciu i pomocy w promowaniu powyższych działań – w ramach przewidzianego na to budżetu – w tym służącej wprowadzeniu narzędzi oceny i monitorowania, mechanizmów ułatwiających wymianę fachowej wiedzy pomiędzy jednostkami terytorialnymi oraz narzędzi umożliwiających przeniesienie na nowy grunt i powielanie rozwiązań, które przynoszą pomyślne wyniki:

przyjęcie przez Komisję Europejską roli koordynatora unijnej Konferencji Burmistrzów na rzecz Zrównoważonej Energii dla Europy:

deklarowany zamiar Komisji Europejskiej, by ułatwiać wymianę doświadczeń jednostkom terytorialnym uczestniczącym w Porozumieniu oraz by dostarczać im wytycznych i przykładowych rozwiązań wzorcowych, które mogłyby wdrażać, a także by dopomagać im w przyłączaniu się do istniejących inicjatyw i sieci wspierających działania władz lokalnych w dziedzinie ochrony klimatu; tego rodzaju wzorce powinny stać się integralną częścią niniejszego Porozumienia ujętą w formie załącznika:

pomoc Komisji Europejskiej na rzecz uznania i nagłośnienia faktu uczestnictwa miast w Porozumieniu poprzez stosowanie specjalnego logo „Zrównoważona Energia dla Europy” oraz promowanie tych miast z wykorzystaniem możliwości komunikacyjnych Komisji:

głębokie zaangażowanie Komitetu Regionów jako przedstawiciela władz lokalnych i regionalnych na forum UE w działania podejmowane w ramach Porozumienia i realizację celów:

pomoc, jakiej państwa członkowskie, regiony, prowincje, miasta ogrywające rolę mentorów i inne struktury instytucjonalne popierające Porozumienie udzielają mniejszym gminom, tak aby mogły one spełnić warunki przewidziane w niniejszym Porozumieniu.

MY, BURMISTRZOWIE, ZWRACAMY SIĘ DO:

Komisji Europejskiej i administracji krajowych o ustanowienie programów współpracy oraz spójnych struktur wspierających, które pomogąby sygnatariuszom Porozumienia wdrażać nasz plan działań na rzecz zrównoważonej energii:

Komisji Europejskiej i administracji krajowych, by w swych programach wsparcia nadały priorytetowe znaczenie działaniom prowadzonym przez strony Porozumienia, jak również by informowały miasta o strategiach i systemach finansowania przeznaczonych dla jednostek szczebla lokalnego oraz włączały je w ich przygotowywanie, w zakresie zgodnym z celami miast:

Komisji Europejskiej o prowadzenie rozmów z podmiotami finansowymi w celu stworzenia instrumentów finansowych mogących pomóc w realizacji zadań wynikających z planu działań:

administracji krajowych o włączanie władz lokalnych i regionalnych w proces opracowywania i wdrażania krajowych planów działań na rzecz efektywności energetycznej oraz krajowych planów działań na rzecz energii ze źródeł odnawialnych:

Komisji Europejskiej i administracji krajowych o wsparcie we wdrażaniu naszych planów działań na rzecz zrównoważonej energii zgodnie z zasadami, przepisami i warunkami ustalonymi wcześniej przez Strony oraz takimi, jakie Strony mogą ustalić w przyszłości na szczeblu ogólnosiwiatowym, zwłaszcza w związku z Ramową konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC); nasze aktywne zaangażowanie w obniżanie emisji dwutlenku węgla może przyczynić się również do ustalenia ambitniejszych celów ogólnosiwiatowych.

MY, BURMISTRZOWIE, ZACHĘCAMY INNE WŁADZE LOKALNE I REGIONALNE DO PRZYŁĄCZANIA SIĘ DO INICJATYWY, JAKĄ JEST NINIEJSZE POROZUMIENIE MIĘDZY BURMISTRZAMI, A TAKŻE INNE ZAINTERESOWANE PODMIOTY DO FORMALNEGO ZAANGAŻOWANIA SIĘ NA RZECZ NASZEGO POROZUMIENIA.

ZALĄCZNIK

1. Rola władz lokalnych w realizacji zadań

Środki z zakresu efektywności energetycznej, projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych i inne działania związane z energią podejmować można w różnych obszarach działalności władz lokalnych i regionalnych.

- Świadczeniobiorca i usługodawca

Władze lokalne zajmują liczne budynki, które zużywają znaczne ilości energii, np. na potrzeby ogrzewania i oświetlenia. Wprowadzenie programów i działań na rzecz oszczędzania energii w budynkach publicznych może się przyczynić do uzyskania znacznych oszczędności.

Władze lokalne i regionalne świadczą także takie energochłonne usługi, jak transport i oświetlenie ulic, w których to obszarach możliwe są usprawnienia. Nawet w przypadku gdy władze korzystają w tym zakresie z usług podwykonawców, istnieje możliwość wprowadzania rozwiązań energooszczędnych poprzez odpowiednie zamówienia publiczne i umowy o świadczenie usług.

- Organ planistyczny, wdrażający i regulacyjny

Planowanie przestrzenne i organizacja systemów transportu należą do obowiązków większości władz lokalnych i regionalnych. Strategiczne decyzje dotyczące rozwoju miast, na przykład unikania bezładnej zabudowy miejskiej, mogą przyczynić się do niższego zużycia energii w transporcie.

Władze lokalne i regionalne pełnią często funkcję regulatora na przykład poprzez ustanawianie norm sprawności energetycznej czy wprowadzanie wymogów stosowania urządzeń umożliwiających korzystanie z energii odnawialnej w nowych budynkach.

- Organ doradczy, motywujący i świecący przykładem

Władze lokalne i regionalne mogą włączać się w informowanie mieszkańców, przedsiębiorstw i innych podmiotów lokalnych o sposobach efektywniejszego wykorzystywania energii oraz motywować ich do podejmowania tego rodzaju wysiłków. Działania uświadamiające są istotnym elementem umożliwiającym zaangażowanie całej społeczności w realizację polityki na rzecz zrównoważonej energii. Ważnymi adresatami projektów dotyczących energooszczędności i korzystania ze źródeł odnawialnych są dzieci, gdyż wyniesiona z lekcji wiedzę będą one przekazywać dalej także poza szkołą. Równie ważne w tym kontekście jest, by władze świeciły przykładem i były wzorcem w działaniach na rzecz zrównoważonej energii.

- Wytwórca i dostawca

Władze lokalne i regionalne mogą promować lokalne wytwarzanie energii oraz wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Dobrym przykładem jest skojarzona produkcja ciepła i elektryczności (CHP) w elektrociepłowniach miejskich wykorzystujących biomasę. Władze lokalne i regionalne mogą również zachęcać mieszkańców do realizacji projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych poprzez udzielanie finansowego wsparcia inicjatywom lokalnym.

2. Wzorce doskonałości

Wzorce doskonałości są to inicjatywy i programy stanowiące w skali światowej model pomyślnego wdrażania w środowisku miejskim koncepcji rozwoju energii zrównoważonej. Przedstawiciele takich inicjatyw i programów deklarują poprzez Porozumienie swą gotowość do dzielenia się swoim doświadczeniem i pomagania miastom we wdrażaniu podobnego podejścia wszędzie tam, gdzie ma to zastosowanie i jest właściwe. Zobowiązują się także do transferu fachowej wiedzy poprzez przekazywanie informacji, w tym wytycznych, udział w wydarzeniach organizowanych przez miasta będące sygnatariuszami Porozumienia oraz – ogólnie – dzięki codziennej współpracy w ramach Porozumienia.

3. Struktury wspierające

Do Porozumienia między burmistrzami przystąpić mogą miasta dowolnej wielkości z całej Europy. Miasta, które ze względu na swoje rozmiary nie dysponują zasobami niezbędnymi do przygotowania inwentaryzacji bądź do prac nad planem działań lub przygotowania jego projektu, powinny uzyskać wsparcie ze strony administracji dysponującej takimi możliwościami. Tego rodzaju strukturami wspierającymi mogą być regiony, okręgi, prowincje, aglomeracje, obszary NUTS III czy miasta pełniące rolę mentorów. Każda struktura wspierająca zostanie wyraźnie uznana przez Komisję Europejską za kluczowy podmiot w ramach Porozumienia. Stopień zaangażowania danej struktury w Porozumienie, jak również szczegółowe warunki takiego zaangażowania, w tym kompetencje decyzyjne, zostaną określone w sporządzonej na piśmie umowie szczegółowej.